

С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.
Д.АСФЕНДИЯРОВА

Кафедра:

СӨЖ: *Туберкулинодиагностика*

Орындаған: Анапиянова А. Джузбаева А.
Тобы: ЖМ 12-018-01
Қабылдаған:

Жоспары:

I. Кіріспе

1.1. Туберкулинодиагностика

II. Негізгі бөлім

2.1. Манту сынамасы

2.2.Диаскинтест

III. Қорытынды

Туберкулинодиагностика - ағзаның туберкулез микобактериясына спецификалық сенсбилизациясын анықтауға арналған диагностикалық тест.

Туберкулинодиагностиканың түрлері:

- Жаппай (2 ТБ-мен жасалатын Манту сынамасы)
- Индивидуальді (терілік Пирке сынамасы және тері асты Кох сынамасы туберкулезге қарсы дисп. және ауруханаларда)

Туберкулин - дақылдың автоклавты сүзіндісі, туберкулез микобактерияларының өмір-тіршілік өнімі.

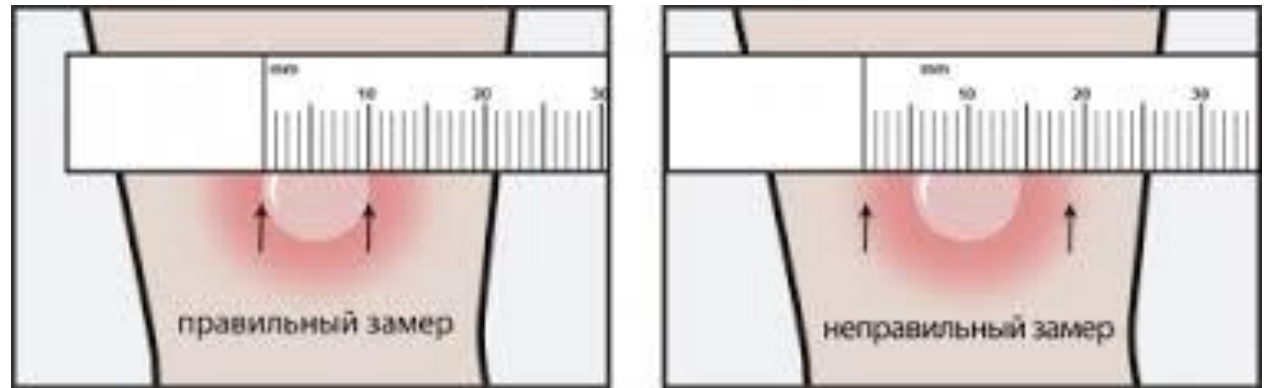

Туберкулин сынамаларының түрлері:

- Терілік (Пирке сынамасы, градуирленген сынама Гринчар Карпиловский)
- Тері ішілік (Манту сынамасы)
- Тері астылық (Кох сынамасы)
- Инелік (Гриффа сынамасы)

Манту сынамасы - арнайы диагностикалық тест, екі халықаралық туберкулин бірлікті тері ішілік туберкулинді Манту сынамасы

Манту сынамасын қолдану мақсаты:

- 1)ТМБ алғаш рет жұққан және туберкулин сынамасы гиперергиялық нәтиже көрсеткен адамдарды анықтау;
- 2)БЦЖ вакцинациясы және ревакцинациясы үшін балаларды іріктеу;
- 3)Ауруды ерте анықтау.

2 ТБ Манту сынағасы жүргізілетін балалар:

- **Туберкулез ошақтарындағы балалар мен жасөспірімдер**
- **Вакцинация және ревакцинация алдындағы 2 айдан асқан балалар**
- **Қауіп тобындағы балалар**

• Манту сынамаасының нәтижелері алдын ала егу картасы (№063/е үлгісі), баланың медициналық картасы (№026/е үлгісі) мен баланың даму картасында (№112/е үлгісі) тіркеледі. Баланың даму картасында төменде аталғандар тіркеледі:

- 1) Стандартты туберкулинді жасап шығарған мекеме, сериясы, бақылау нөмірі және оның жарамды мерзімі;
- 2) Туберкулин сынамаасын жасаған күн;
- 3) Манту сынамаасының нәтижелері: миллиметрмен өлшенгендегі инфильтраттың көлемі, инфильтрат болмаған жағдайда теріс нәтиже немесе гиперемияның көлемі көрсетіледі.

- Манту сынамасын жүргізудің қарсы көрсеткіштері:
  - Тері аурулары, жедел және созылмалы жұқпалы және соматикалық аурулардың (эпилепсияны қоса) өршу кезеңі. Манту сынамасын аурудың барлық клиникалық белгілері басылғаннан соң екі айдан кейін жүргізуге болады;
  - Аллергиялық жағдайлар, жедел және жеделдеу фазадағы ревматизм, бронхиалді астма, терілік көріністері айқын өршу кезеңіндегі идиосинкразия. Манту сынамасын аурудың барлық клиникалық белгілері басылғаннан соң екі айдан кейін жүргізуге болады.

Манту сыналасын дайындау:

- Туберкулин ампуласын 70%-тік спиртке малынған дәкемен сүртеді, ампуланың мойнын арнаулы егеумен егеп, қиып сындырамыз;
- Шприцке 0,2 мл туберкулинді сорып алып, қысқа жіңішке шприцке 0,1 мл (2 ТБ) ерітіндіні қалдырып, артығын шығарады;
- Ағзаға жіберілетін препараттың мөлшері 0,1 мл (2 ТБ) болу керек

Манту сынамының жасалуы:

- Білектің ішкі жағының үштен бір бөлігінің терісін 70%-дық спиртімен сүртіп, мақтамен құрғатамыз
- Иненің кесілген жағын жоғары қаратып терінің бет қабатына инені қуалай ендіріп, 0,1 мл туберкулин ерітіндісін, яғни бір дозасын жібереміз
- Сынаманы дұрыс жасағанда, теріде ақшылдау түсті, диаметр 7-8 мм папула пайда болады.

Манту сынамына реакцияны 72 сағаттан кейін анықтайды. Инfiltrат (папуланы) мөлдір сызғышпен білектің осіне (ұзындығына) көлденең бағытта өлшейді.

Организмнің сынамаға реакциясын мынадай межселер арқылы бағалайды:

- Теріс(анергия)
  - Инfiltrат және гиперемия болмағанда (қызару жоқ болғанда);
- Күмәнді(гипоергия)
  - Инfiltrаттың көлемі 2-4 мм немесе тек кез келген көлемдегі қызару (гиперемия);
- Оң(нормергия)
  - Инfiltrаттың диаметрі ең кем дегенде 5 мм ден бастап, одан әрі қарай;
- Айқын (гиперергиялық)
  - Инfiltrаттың диаметрі балалар 15 мм, жасөспірімдерде 17 мм және одан да жоғары және ересектерде 21мм және одан да жоғары

Диаскинтест –ESAT6 – CFP10

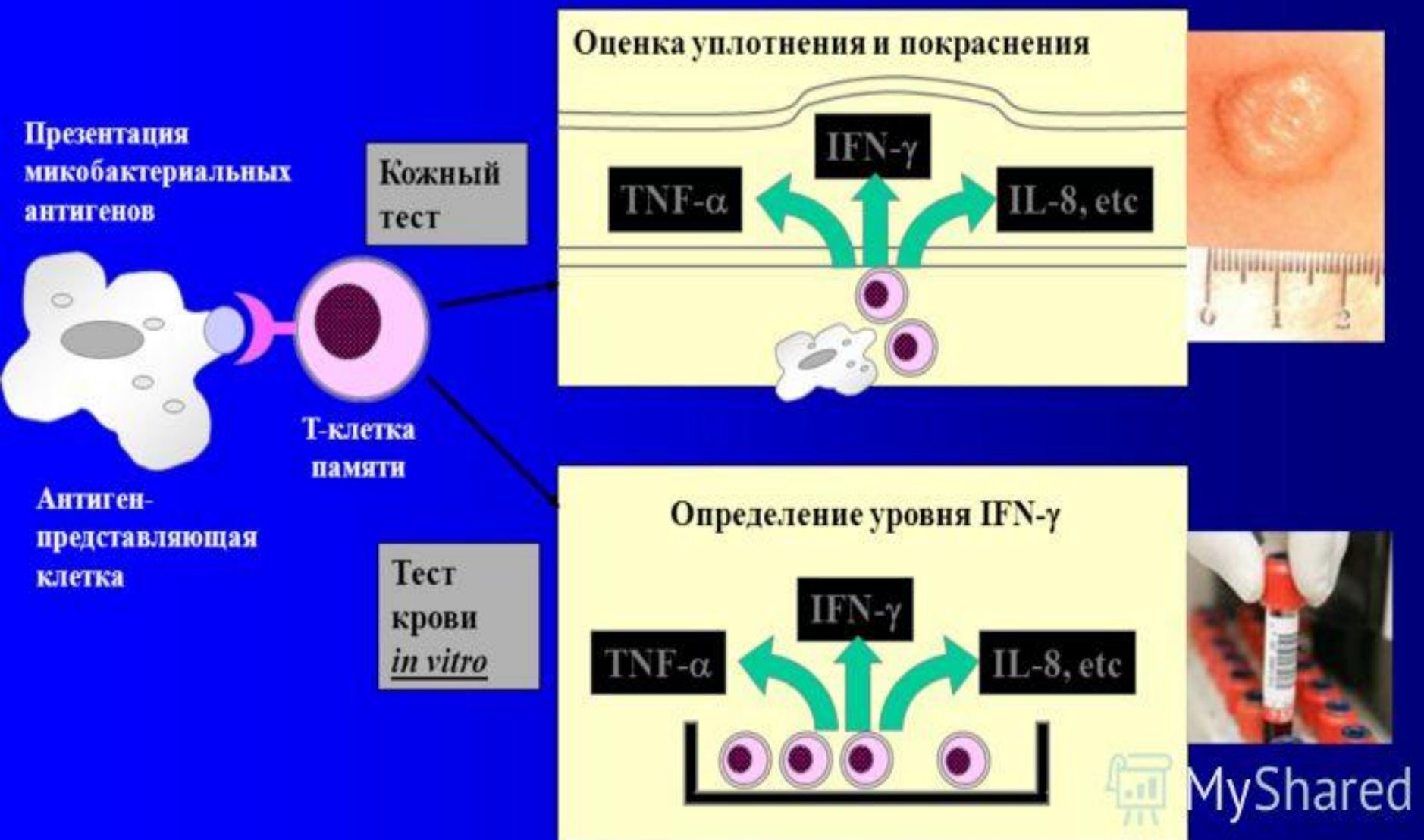
рекомбинантты протеиндер жиынтығынан тұратын тері ішіне қолдануға арналған стандартты ерітіндідегі туберкулезді аллерген.

- Тест барлық жас топтарына жасалынады, негізгі мақсаты:
- Туберкулез диагностикасына
- Емнің тиімділігін бағалау және комплексті емнің тактикасы
- Диф диагностика вакцинадан кейінгі және инф аллергия
- Процестің активтілігін бағкалау

Современные диагностические тесты на основе рекомбинантных белков *in vivo*: Диаскин-тест и *in vitro*: QuantiFERON и T-SPOT

Диаскинтест жүргізудің қарсы көрсеткіштері:

- Туберкулинді дербес көтере алмаушылығы (абсолютті)
- Жедел және созылмалы жұқпалы аурулар (өршу кезеңі) және соматикалық аурулар, туберкулез ауруына күдік тудыратын жағдайлардан басқа;
- Жайылған тері аурулары;
- Аллергиялық жағдайлар (өршу кезеңі);
- Эпилепсия.

Қорытынды:

Манту сынамасы тек туберкулез микобактериясын ғана емес сонымен қатар БЦЖ ге қарсы реакция береді. Ал диаскинтест талғамы жоғары тек қана инфицирленгенге реакция (тек туберкулез микобактериясын анықтайды) береді. Диаскин тест замануи аллергодиагностикаға арналған тест. Диаскин тест 90% нақты нәтиже берсе, ал манту 50-70% нәтиже береді. Бірақ манту сынамасы қазіргі таңдада өзінің өзіктілігін жоғалтқан жоқ.

Қолданылған әдебиеттер:

1. "Фтизиатрия" учебник под ред. Ракишевой А.С., Цогт Г., 2014 г. Алматы.
2. Перельман М.И., Корякин В.А., В.И.Богадельникова. Фтизиатрия (учебник для студентов медицинских вузов). М., 2012.
3. Браженко О.М., Браженко И.Н. Фтизиопульмонология. С-П., 2006 г.
4. Кошечкин В.А., Иванова З.А. Туберкулез. Учебное пособие. М., ГЭОТАР-Медиа, 2007.
5. Методические рекомендации. Роль сети первичной медико-санитарной помощи в контроле над туберкулезом. Астана, 2008.
6. В.Ю.Мишин, Ю.Г.Григорьев, А.В.Митронин, С.П. Завражнов. Фтизиопульмонология. Учебник для вузов. М., ГЭОТАР-Медиа, 2007 г.